

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OBRONY NARODOWEJ

z dnia 28 maja 2004 r.

w sprawie urlopów żołnierzy zawodowych

Na podstawie art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. Nr 179, poz. 1750 oraz z 2004 r. Nr 116, poz. 1203) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) stanowiska służbowe, na których pełnienie zawodowej służby wojskowej jest uciążliwe lub szkodliwe dla zdrowia albo posiadające szczególne właściwości, ze względu na zajmowanie których udziela się dodatkowego urlopu wypoczynkowego;
- 2) tryb orzekania o potrzebie udzielenia urlopu zdrowotnego i organy właściwe w tych sprawach;
- 3) szczegółowe warunki i tryb udzielania urlopu wypoczynkowego, dodatkowego urlopu wypoczynkowego i urlopu okolicznościowego oraz ich wymiar;
- 4) szczegółowe warunki i tryb odwoływania z urlopu wypoczynkowego i dodatkowego urlopu wypoczynkowego, a także wstrzymania udzielenia ta-

kiego urlopu oraz zwracania kosztów spowodowanych odwołaniem lub wstrzymaniem urlopu i sposób ich obliczania;

- 5) szczegółowe warunki i tryb udzielania żołnierzom zawodowym, zwanym dalej „żołnierzami”, zwolnienia od zajęć służbowych w razie konieczności sprawowania osobistej opieki nad najbliższym członkiem rodziny.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) ustawie — należy przez to rozumieć ustawę z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych;
- 2) dowódcy jednostki — należy przez to rozumieć dowódcę jednostki wojskowej, w której żołnierz zajmuje stanowisko służbowe, w przypadku żołnierza przeniesionego do dyspozycji — dowódcę jednostki wojskowej wykonującego rozkaz o zwolnieniu tego żołnierza z zawodowej służby wojskowej, a w odniesieniu do żołnierza przeniesionego do rezerwy kadrowej organ, który przeniósł tego żołnierza do rezerwy kadrowej, lub dowódcę jednostki, do której żołnierz został skierowany do wykonywania zadań służbowych w czasie pozostawania w rezerwie kadrowej.

§ 3. Żołnierz, oprócz urlopu wypoczynkowego określonego w art. 61 ustawy, otrzymuje:

- 1) dodatkowy urlop wypoczynkowy;
- 2) urlop okolicznościowy;
- 3) urlop szkoleniowy;
- 4) urlop zdrowotny.

Rozdział 2

Urlop wypoczynkowy i dodatkowe urlopy wypoczynkowe

§ 4. Żołnierzom udzielają urlopów dowódcy jednostek.

§ 5. Żołnierzowi, w roku kalendarzowym, w którym został powołany do zawodowej służby wojskowej, udziela się urlopu wypoczynkowego w wymiarze proporcjonalnym do okresu pozostającego do końca danego roku kalendarzowego.

§ 6. Żołnierzowi, który ma być skierowany do akademii wojskowej, wyższej szkoły wojskowej lub na szkolenie trwające co najmniej sześć miesięcy, przypadających na drugą połowę roku kalendarzowego, udziela się urlopu wypoczynkowego należnego w danym roku kalendarzowym przed skierowaniem go do szkoły lub na szkolenie.

§ 7. 1. Żołnierzowi nie udziela się urlopu wypoczynkowego lub dodatkowego urlopu wypoczynkowego w okresie zwolnienia go od zajęć służbowych wskutek choroby, konieczności sprawowania opieki nad najbliższym członkiem rodziny albo w okresie przebywania na innym urlopie.

2. Urlopów, o których mowa w ust. 1, nie udziela się żołnierzowi uznanemu przez wojskową komisję lekarską za niezdolnego do zawodowej służby wojskowej.

3. Jeżeli żołnierz nie może wykorzystać urlopu wypoczynkowego lub dodatkowego urlopu wypoczynkowego w całości lub w części w ustalonym terminie z powodu usprawiedliwionej nieobecności w służbie, a w szczególności z powodu choroby powodującej czasową niezdolność do zajęć służbowych, dowódca jednostki przesuwając urlop na termin późniejszy, nieprzekraczający jednak trzech miesięcy od ustania przyczyny uzasadniającej przesunięcie.

§ 8. 1. Jeżeli żołnierz zachorował w czasie przebywania na urlopie wypoczynkowym lub dodatkowym urlopie wypoczynkowym, dowódca jednostki przesuwając na wniosek tego żołnierza urlop o czas trwania choroby, na okres następujący bezpośrednio po wyzdrowieniu lub na okres późniejszy, nieprzekraczający jednak trzech miesięcy od wyzdrowienia.

2. Przesunięcie urlopu o czas trwania choroby następuje na podstawie przedłożonego przez żołnierza zaświadczenia lekarskiego stwierdzającego chorobę i czas jej trwania.

§ 9. 1. Do dnia 10 grudnia każdego roku kalendarzowego w jednostce wojskowej sporządza się plan urlopów wypoczynkowych i dodatkowych urlopów wypoczynkowych na następny rok kalendarzowy.

2. Podstawą opracowania planu są wnioski składane przez żołnierzy do dnia 30 listopada każdego roku na rok następny.

3. Dowódca jednostki zatwierdza w końcu roku kalendarzowego plan urlopów wypoczynkowych i dodatkowych urlopów wypoczynkowych podległych mu żołnierzom na następny rok kalendarzowy.

4. Udzielenie żołnierzowi urlopu oraz dokonywanie zmian dotyczących udzielenia tego urlopu ogłasza się w rozkazie dowódcy jednostki, z podaniem rodzaju urlopu i czasu jego trwania.

§ 10. 1. Stanowiskami służbowymi, na których pełnienie służby jest szkodliwe dla zdrowia, są stanowiska, z opisu których wynika konieczność wykonywania obowiązków służbowych w następujących warunkach szkodliwych dla zdrowia zaliczonych do:

1) pierwszego stopnia szkodliwości:

- a) narażenie na działanie pyłów niewywołujących zwłóknienia tkanki płucnej,
- b) narażenie na działanie substancji toksycznych niekumulujących się w organizmie,
- c) praca w pomieszczeniach zamkniętych, w których ze względów technologicznych utrzymuje się stała temperatura efektywna powyżej 25 °C lub poniżej 10 °C,
- d) narażenie na promieniowanie ultrafioletowe lub podczerwone, w szczególności hartowanie, spawanie,
- e) praca w mokrym środowisku o względnej wilgotności powietrza przekraczającej 80 %, w wodzie lub błocie,
- f) praca w zaciemnionych pomieszczeniach o stale obniżonej w stosunku do normy jasności oświetlenia w warunkach ciągłego migotania punktów świetlnych aparatury wskaźnikowej lub działania urządzeń projekcyjnych,
- g) narażenie na wibrację ogólną,
- h) praca w pomieszczeniach, w których ze względu na technologię produkcji lub magazynowania konieczne jest stosowanie wyłącznie oświetlenia elektrycznego,
- i) praca w radiowych obiektach nadawczych i centrach radioodbiornych, w stacjach radiowych, radiolokacyjnych i radioliniowych,
- j) obsługa aparatury w gabinetach fizykoterapii,
- k) narażenie na działanie promieniowania laserowego;

2) drugiego stopnia szkodliwości:

- a) narażenie na działanie pyłów wywołujących zwtóknienie tkanki płucnej,
  - b) narażenie na działanie substancji toksycznych kumulujących się w organizmie,
  - c) narażenie na obniżone lub podwyższone ciśnienie wynikające z procesu technologicznego, w szczególności w komorach ciśnieniowych i kesonowych,
  - d) narażenie na szkodliwe działanie miejscowych wibracji, w szczególności używanie ręcznych narzędzi pneumatycznych,
  - e) praca w pomieszczeniach specjalnych zagłębionych i półzagłębionych, obwałowanych w warunkach niewłaściwej wentylacji i oświetlenia elektrycznego,
  - f) narażenie na hałas,
  - g) praca przy montażu, demontażu, konserwacji i naprawie akumulatorów,
  - h) praca przy magazynowaniu i dystrybucji bojowych środków trujących,
  - i) załadunek, rozładunek, transport i magazynowanie paliw oraz uzupełnianie nimi sprzętu,
  - j) praca w pracowniach i laboratoriach analitycznych bakteriologicznych, klinicznych i serologicznych oraz w stacjach lub punktach krwiodawstwa i organach Państwowej Inspekcji Sanitarnej poza stacjami sanitarno-epidemiologicznymi,
  - k) praca w pracowniach i laboratoriach lub prosektoriach anatomii patologicznej i medycyny sądowej;
- 3) trzeciego stopnia szkodliwości:
- a) wytwarzanie, remontowanie, niszczenie oraz magazynowanie i transportowanie materiałów wybuchowych, łatwo palnych i samozapalnych,
  - b) wytwarzanie, magazynowanie, transportowanie oraz napełnianie i instalowanie zbiorników gazów sprężonych i rozpuszczonych pod ciśnieniem,
  - c) narażenie na działanie fazy ciekłej lub gazowej paliw, w szczególności benzyny, RMN i bojowych środków trujących w laboratoriach oraz przy pracach naukowo-badawczych z tymi materiałami,
  - d) wykonywanie prób z bronią i materiałami wybuchowymi,
  - e) naprawa urządzeń elektroenergetycznych znajdujących się pod napięciem powyżej 230 V, wykonywana zgodnie z przepisami o bezpieczeństwie i higienie pracy w energetyce,
  - f) rozbudowa, remont, konserwacja kanalizacji technicznej oraz naprawa i konserwacja linii kablowych w studzienkach i komorach kablowych,
  - g) praca wewnątrz zbiorników, aparatów, kanałów, studni,
  - h) praca pod ziemią lub pod wodą,
  - i) praca przy neutralizacji bojowych środków trujących lub dezaktywacji bojowych substancji promieniotwórczych,
  - j) narażenie na pyły lub aerozole rozpuszczalnych soli metali ciężkich,
  - k) pełnienie stałych dyżurów przy obsłudze źródeł promieniowania elektromagnetycznego w zakresie częstotliwości od 0,1 MHz do 300 000 MHz w warunkach zmieniającego się natężenia na granicy strefy zagrożenia i strefy pośredniej,
  - l) praca w bezpośrednim kontakcie lub styczności z materiałem zakaźnym lub chorymi zakaźnie ludźmi i zwierzętami,
  - m) praca w bezpośrednim kontakcie z ludźmi chorymi na choroby psychiczne lub upośledzonymi w znacznym stopniu,
  - n) praca na wysokości powyżej 2 m i w wykopach poniżej 2 m od poziomu terenu;
- 4) czwartego stopnia szkodliwości:
- a) narażenie na działanie substancji czynników rakotwórczych i prawdopodobnie rakotwórczych, których wykaz określają odrębne przepisy,
  - b) narażenie na promieniowanie jonizujące,
  - c) narażenie na działanie pól elektromagnetycznych wysokiej częstotliwości od 0,1 MHz do 300 000 MHz w strefie zagrożenia,
  - d) przewijanie kabli oraz remont i konserwacja linii kablowych w osłonie ołowianej.
2. Zaliczenia służby żołnierza do odpowiedniego stopnia uciążliwości lub szkodliwości dla zdrowia uprawniających do uzyskania urlopu, o którym mowa w ust. 1, w wymiarze określonym w art. 62 ust. 2 ustawy dokonuje dyrektor departamentu Ministerstwa Obrony Narodowej właściwego do spraw bezpieczeństwa i higieny pracy, na wniosek odpowiednio dowódcy rodzaju Sił Zbrojnych, dowódcy okręgu wojskowego, dowódcy korpusu, Szefa Wojskowych Służb Informacyjnych, Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej, Dowódcy Garnizonu Warszawa albo właściwego dyrektora lub szefa komórki organizacyjnej Ministerstwa Obrony Narodowej, zgłoszony w porozumieniu z szefem komórki organizacyjnej Ministerstwa Obrony Narodowej właściwej do spraw zdrowia.
3. Prace określone w ust. 1 pkt 1 lit. a i b, pkt 2 lit. a, b i f oraz pkt 3 lit. j uważa się za wykonywane w warunkach szkodliwych dla zdrowia, jeżeli w środowisku pracy przekroczone są najwyższe dopuszczalne stężenia i natężenia czynników szkodliwych dla zdrowia — określone w przepisach wydanych na podstawie Kodeksu pracy lub przez normy higieniczno-sanitarne.
- § 11. Dodatkowego urlopu wypoczynkowego, o którym mowa w art. 62 ust. 3 ustawy, udziela się co najmniej żołnierzom, w wymiarze:
- 1) dziesięciu dni roboczych:

- a) pełniącym służbę w jednostkach desantowo-szturmowych lub innych jednostkach, jeżeli wykonali co najmniej dziesięć skoków spadochronowych,
- b) zajmującym stanowiska nurków lub płetwonurków oraz stanowiska lekarzy lub instruktorów sanitarnych zabezpieczających nurkowanie, którzy systematycznie nurkują lub przebywają w komorze dekompresyjnej,
- c) wchodzącym w skład etatowych załóg trałowców, ścigaczy okrętów podwodnych, kutrów rakietowych i zwalczania okrętów podwodnych, jeżeli okręty wychodziły w morze co najmniej 60 dni w ciągu roku;

2) piętnastu dni roboczych:

- a) zajmującym stanowiska instruktorów szkolenia spadochronowego,
- b) wchodzącym w skład etatowych załóg okrętów podwodnych, jeżeli okręty wychodziły w morze co najmniej 60 dni w ciągu roku,
- c) pełniącym służbę w jednostce przeznaczonej do zwalczania terroryzmu na stanowiskach, których zajmowanie uprawnia do podwyższenia podstawy wymiaru emerytury wojskowej.

§ 12. 1. Żołnierzowi przysługuje dodatkowy urlop wypoczynkowy z dniem nabycia uprawnień uzasadniających udzielenie tego urlopu.

2. Żołnierzowi, który w danym roku kalendarzowym wykorzystał dodatkowy urlop wypoczynkowy, przysługujący za dany rok kalendarzowy, a następnie w tym samym roku nabył prawo do dodatkowego urlopu wypoczynkowego w wyższym wymiarze, przysługuje urlop uzupełniający.

3. Żołnierzowi, który nabył prawo do dodatkowego urlopu wypoczynkowego w danym roku kalendarzowym i nie wykorzystał go przed przeniesieniem na inne stanowisko służbowe, na którym urlop ten nie przysługuje, udziela się tego urlopu w ciągu trzech miesięcy od dnia przeniesienia.

Rozdział 3

Urlop okolicznościowy

§ 13. 1. Żołnierzowi udziela się urlopu okolicznościowego w razie: zawarcia związku małżeńskiego, urodzenia się dziecka, ślubu dziecka (własnego, przysposobionego, pasierba, dziecka obcego przyjętego na wychowanie i utrzymanie, w tym także w ramach rodziny zastępczej), a także w razie pogrzebu małżonka, dziecka, rodziców, rodzeństwa, teściów, dziadków i opiekunów.

2. Urlopu okolicznościowego można także udzielić żołnierzowi dla załatwienia ważnych spraw osobistych albo w innych przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie.

3. Żołnierzowi wyznaczonemu na stanowisko służbowe, jeżeli jest związane z tym przeniesienie się do

innej miejscowości, udziela się urlopu okolicznościowego w wymiarze od trzech do pięciu dni roboczych w zależności od odległości miejscowości, w której żołnierz ten został wyznaczony na stanowisko służbowe, oraz warunków służbowych i osobistych.

4. Urlopu, o którym mowa w ust. 3, udziela dowódca jednostki, w której żołnierz został wyznaczony na stanowisko służbowe, po stawieniu się żołnierza w tej jednostce, chyba że względy służbowe lub osobiste żołnierza wymagają udzielenia tego urlopu w terminie późniejszym.

Rozdział 4

Urlop szkoleniowy

§ 14. 1. Urlopu szkoleniowego udziela się żołnierzowi, który uzyskał pomoc na naukę od organów wojskowych, o której mowa w art. 52 ust. 4 ustawy.

2. Urlop szkoleniowy jest przeznaczony na udział w zajęciach obowiązkowych, przygotowanie się i złożenie egzaminów, przygotowanie pracy dyplomowej, przygotowanie i złożenie egzaminu dyplomowego oraz na naukę własną.

§ 15. 1. Wymiar urlopu szkoleniowego, o którym mowa w art. 62 ust. 9 ustawy, wynosi:

- 1) na przygotowanie się do egzaminu wstępnego lub rozmowy kwalifikacyjnej i jego złożenie oraz załatwienie spraw związanych z przyjęciem na naukę lub studia w szkole ponadgimnazjalnej lub wyższej — 14 dni;
- 2) w szkołach ponadgimnazjalnych — 14 dni w każdym roku szkolnym;
- 3) w szkołach wyższych, w każdym roku studiów, odbywanych w systemie zaocznym — 28 dni, a w systemie wieczorowym — 21 dni;
- 4) w ostatnim roku studiów odbywanych w systemie zaocznym i wieczorowym, niezależnie od urlopu określonego w pkt 3, oraz eksternistycznym — 28 dni;
- 5) dla żołnierzy pobierających naukę w szkołach pomaturalnych i na studiach podyplomowych oraz na innych studiach lub kursach specjalnych prowadzonych przez szkoły wyższe lub jednostki badawczo-rozwojowe — 21 dni w celu przygotowania się i złożenia egzaminu końcowego;
- 6) w celu przygotowania się do złożenia egzaminów doktorskich i obrony rozprawy doktorskiej lub dla przygotowania się do kolokwium oraz wykładu habilitacyjnego — 28 dni;
- 7) w celu przygotowania się i złożenia egzaminu na radcę prawnego lub egzaminu po zakończeniu aplikacji sądowej, prokuratorskiej, adwokackiej albo notarialnej — 30 dni;
- 8) w celu przygotowania się i złożenia egzaminu po zakończeniu aplikacji legislacyjnej — 14 dni.

2. Urlop szkoleniowy określony w ust. 1 pkt 3—6 może być przedłużony na wniosek żołnierza przez dowódcę jednostki, jeżeli zachodzi uzasadniona potrzeba, a zwłaszcza jeżeli wymaga tego realizacja programu studiów.

3. W przypadku powtarzania przez żołnierza klasy, roku lub semestru z powodu choroby albo z przyczyn uznanych przez dowódcę jednostki za usprawiedliwione, żołnierzowi przysługuje ponownie prawo do urlopów szkoleniowych określonych w ust. 1 pkt 1—5.

4. W przypadku powtarzania przez żołnierza klasy, roku lub semestru z przyczyn nieuznanych przez dowódcę jednostki za usprawiedliwione, żołnierz może być zwolniony z zajęć służbowych tylko na czas niezbędny do złożenia egzaminu lub kolokwium.

§ 16. 1. Urlop szkoleniowy może być udzielony żołnierzowi jednorazowo albo w częściach w okresie danego roku szkolnego, w wymiarze proponowanym przez żołnierza lub szkołę.

2. Do wymiaru urlopu szkoleniowego nie wlicza się dni ustawowo wolnych od pracy.

Rozdział 5

Urlop zdrowotny oraz zwolnienie od zajęć służbowych

§ 17. 1. Urlopu zdrowotnego można udzielić żołnierzowi po leczeniu w zakładzie opieki zdrowotnej.

2. W uzasadnionych wypadkach urlopu zdrowotnego można także udzielić po leczeniu ambulatoryjnym.

3. Urlopu zdrowotnego udziela się w szczególności, gdy żołnierz nie wymaga już dalszego leczenia w zakładzie opieki zdrowotnej, ale nie odzyskał jeszcze pełnej zdolności do wykonywania obowiązków służbowych.

§ 18. O potrzebie udzielenia żołnierzowi urlopu zdrowotnego oraz o jego wymiarze orzekają wojskowe komisje lekarskie właściwe do orzekania o zdolności żołnierza do zawodowej służby wojskowej.

§ 19. Urlopu zdrowotnego udziela się żołnierzom, jednorazowo na okres jednego lub dwóch miesięcy, po uprzednim wykorzystaniu trzech miesięcy zwolnień od wykonywania obowiązków służbowych.

§ 20. Urlopu zdrowotnego nie udziela się żołnierzowi zwalnianemu z zawodowej służby wojskowej wskutek wypowiedzenia stosunku służbowego lub w odniesieniu do którego została wydana decyzja o zwolnieniu z zawodowej służby wojskowej.

§ 21. 1. Dowódca jednostki może udzielić żołnierzowi, pełniącemu służbę w podległej mu jednostce wojskowej, zwolnienia od zajęć służbowych w razie konieczności sprawowania przez żołnierza osobistej opieki nad najbliższym członkiem rodziny, o którym mowa w art. 62 ust. 13 ustawy.

2. Zwolnienie od zajęć służbowych, o którym mowa w ust. 1, może nastąpić tylko wówczas, gdy z żołnierzem nie zamieszkują członkowie rodziny, którzy mogą taką opiekę zapewnić, a w razie konieczności zapewnienia opieki dziecku — gdy żołnierz jest samotny albo gdy małżonek z powodu choroby lub matka z powodu połogu nie może zaopiekować się dzieckiem i gdy nie ma innych członków rodziny wspólnie zamieszkałych, którzy mogliby zapewnić opiekę dziecku.

§ 22. Przy udzielaniu urlopu okolicznościowego, o którym mowa w art. 62 ust. 12 ustawy, stosuje się zasady określone w § 21.

§ 23. Żołnierzowi może być udzielony urlop w drodze wyróżnienia na podstawie przepisów o dyscyplinie wojskowej.

Rozdział 6

Odwołanie z urlopu wypoczynkowego i zwrot kosztów

§ 24. 1. Odwołanie żołnierza z urlopu wypoczynkowego lub dodatkowego urlopu wypoczynkowego z ważnych względów służbowych następuje, w szczególności, na podstawie przekazanego telegraficznie lub telefonicznie polecenia dowódcy jednostki.

2. Dowódca jednostki, który odwołał żołnierza z urlopu wypoczynkowego lub wstrzymał mu udzielenie urlopu w całości lub w części, odnotowuje ten fakt w rozkazie, podając w nim przyczynę odwołania lub wstrzymania urlopu oraz datę odwołania lub wstrzymania urlopu.

3. Żołnierzowi, który poniósł koszty spowodowane odwołaniem go z urlopu wypoczynkowego lub dodatkowego urlopu wypoczynkowego albo wstrzymaniem urlopu, przysługuje zwrot poniesionych kosztów.

4. Zwrot kosztów, o których mowa w ust. 3, odbywa się na pisemny wniosek żołnierza złożony do dowódcy jednostki. Do wniosku dołącza się dowody stwierdzające faktycznie poniesione koszty przez żołnierza.

§ 25. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2004 r.¹⁾

Minister Obrony Narodowej: *J. Szmajdziński*

¹⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Obrony Narodowej z dnia 19 grudnia 1996 r. w sprawie służby wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 1997 r. Nr 7, poz. 38, z 1998 r. Nr 153, poz. 1004, z 1999 r. Nr 20, poz. 182 i Nr 82, poz. 925, z 2001 r. Nr 8, poz. 68, z 2002 r. Nr 5, poz. 54 i Nr 71, poz. 660 oraz z 2003 r. Nr 7, poz. 83 i Nr 29, poz. 242), które z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia traci moc w zakresie uregulowanym w niniejszym rozporządzeniu.